

**Corpus Juris Canonici, Per Regulas Naturali Ordine
Digestas, Usuque Temperatas, Ex Eodem Jure, Et
Conciliis, Patribus, Atque Aliunde Desumptas, Expositi**

Opus, Tum In Rebus Obscuris Claritate, Tum Dispersis Collectione ac
delectu, in contrariis conciliatione, eximium, simulque Indicibus ac
Præfationibus, Notisque quamplurimis & exquisitis illustratum, ; In Tres
Tomos divisum

Complectens Prolegomena Ad Jus Canonicum In Se Et Universim
Consideratum

Gibert, Jean-Pierre

Coloniæ Allobrogum, 1735

§. I. Quæ Rescripta falsitatis suspecta à Jure censentur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74413)

III. Si falsa sit Bulla, sive Sigillum, id est si vera collata, ab eâ nonnihil absimilis videtur. C. 5. eod. Tit.

IV. Si Falsum sit Filum, id est aliud, quàm in Cancellariâ Romanâ consuetum. *ibid.*

V. Si Filum alicujus Bullæ, alteri adjunctum sit.

VI. Si immutata appareat certis in locis scriptura. *ibid.*

VII. Si Charta de novo scripta videatur. *ibid.*

VIII. Si Charta adeo spissa sit, ut Charta abraza alia tenuissima agglutinata appareat. *ibid.*

IX. Si alia sint scripturæ forma, modus dictaminis, sive Stilus, Chartæ qualitas, quàm quæ in Cancellariâ Romanâ adhiberi solent: Petita ex Bulla, Filo, & Stilo falsitatis Notæ indicantur etiam in fine C. 6. ejusd. Tit.

§. II.

Qua à Jure adhibeatur Cautela, ne fiant Falsa Rescripta.

REGULA.

Præter latam in Falsarios pœnam, de quâ postea, non alia in Jure adhibetur Cautela, ne Falsa fiant Rescripta, quàm quæ sequitur.

Prohibetur, ne Rescripta recipiantur ab alio, quàm à Papâ, vel ab alio, quàm ad id Deputato, idque sub pœnâ Excommunicationis in Laicum, & Suspensionis in Clericum C. 4. De Crim. Fals.

§. III.

Quis circa Falsum Rescriptum Reus censendus est.

REGULA.

Non alii à Jure habentur ut Rei circa Rescripta Falsa, quàm isti.

I. Falsitatis vitium per se Exercens, vel per alium, illiusque Fautor & Defensor. C. 7. De Crim. fals.

II. Rescripto Falso Utens. *ibid.* Idem habet C. 8. & 11. sumpta in contrario sensu.

III. Illud Impetrans. *ibid.*

IV. Ultra 20. dies illud Detinens. C. 4. eod. Tit. in fine.

Nota obiter ex postremo loco citato inferri posse, Priorem loqui tantum de Urente & Impetrante, qui cognoscit falsitatem: nam, quæ dicit de Detinente, ad Cognoscentem falsitatis vitium restringit, & non est potior ratio de isto, quàm de aliis.

§. IV.

Quomodo à Jure Canonico puniatur circa Rescriptum Falsum Reus.

REGULA.

Non aliis plectit Jus Canonico pœnis circa Rescriptum Falsum Reos, quàm istis.

I. Falsitatis vitium per se vel per alium Exercentem necnon & illius Fautores Anathemate innodatos declarat. C. 7. De Crim. Fals.

II. Clericos Falsarios deprehensos omni Officio, Beneficioque Ecclesiastico privat, sive per se, sive per alium hoc Crimen commiserint; si verò per se, degradari jubet, & Potestati Seculari tradi. *ibid.*

III. Urentem, Impetrantem quoque, ipso facto ab Officio & Beneficio spoliari jubet, si sit Clericus; si Laicus, Excommunicationi tandiù subijcit, donec competenter satisfecerit. *ibid.*

IV. Ultra 20. dies Detinentem Excommunicatione Papæ specialiter reservatâ illaqueat. C. 4. ejusd. Tituli.

V. Præcipit, ut Testes, qui gratiâ, odio, vel timore super Falsitate Rescripti nolunt deponere, ad id per

Censuram Ecclesiasticam compellantur. C. 9. de Testib. cogendis.

SECTIO III.

DE RESCRIPTIS SUSPECTIS.

Circa Rescripta Falsitatis suspecta Quæri potest. 1. Quæ talia à Jure habeantur. 2. Quid circa hujusmodi Rescripta sit faciendum.

§. I.

Quæ Rescripta Falsitatis suspecta à Jure censentur.

REGULA.

Non alia in Jure dicuntur suspecta Falsitatis Rescripta, quàm ista.

I. Si sint contraria alicui Concilio Generali, & de eo mentionem non faciant: Si tamen illud Concilium aliud sit, quàm Tridentinum; Plus enim V. expressè Brevi 1570. declaravit, Rescripta Concilio Tridentino contraria valere, etiamsi illi non derogent expressè. C. 3. de Capell. Monach.

Inferitur ex C. 17. de Rescript. in quo INNOCENTIUS III. dicit, quòd sciens nihil apponi facit in Rescriptis suis, quod de Jure debeat reprehendi: hoc Idem articulo hanc affert rationem C. 57. De Elect. Non est credendum, Romanum Pontificem, qui Jura tuetur, uno verbo velle subvertere, quod aliàs multis vigiliis est inventum & excogitatum.

II. Si quæ Falsitatis Nota ex suprâ notatis in illis ita appareat, ut meritò dubitetur, an vera sint. C. 15. De Appell.

III. Si Causæ cognitionem prohibeant. Cap. 2. De Rescr. Vid. GONZALEM in illud n. 18. Hæc prohibitio injusta esset, quia nemo inauditus damnandus est.

IV. Si manifestum in Constructione peccatum contineant. C. 11. De Rescript. C. 5. De Crim. Fals.

V. Si sit rasura in loco suspecto. C. 3. de fide Instrum.

VI. Si Gratia concessa, sit insueta exemploque, careat C. 5. 6. De Confirm. Utili &c.

§. II.

Quid faciendum circa Rescripta Falsitatis Suspecta.

REGULA.

Circa hujusmodi Rescripta nil aliud facere præcipit Canon, quàm istud.

I. Si Rescripta sint Juri contraria, non sunt exequenda; sed Superior super ea consulendus. C. 2. de Crim. falsi. C. 8. De fide Instrum.

II. Si quid habent Juri consonum, id executioni mandandum est. C. 8. *max citat.*

SECTIO IV.

DE RESCRIPTIS NULLIS.

REGULA.

Rescripta non in aliis Casibus declarantur nulla à Canone, quàm in istis.

I. Si Falsi suggestionem, vel Veri suppressionem obtineantur; quod generaliter verum est, si id fiat ex malitiâ, & agatur de Gratiâ; secus, si fiat ex simplicitate, vel ignorantia, & agatur de Justitiâ; tunc enim valet quoad id quod habet Juri Communs consonum. C. 8. de Constit. C. 6. De Conc. Prob. C. 16.